



Vaggeryds kommun
samhallsplanering@vaggeryd.se

Överprövning av kommunens beslut att anta detaljplan för del av fastigheten Tokarp 3:7 (vid E4 – Väg 30), södra Stigamo, Vaggeryds kommun

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen upphäver i enlighet med 11 kap. 11 § plan- och bygglagen (2010:900, PBL) kommunfullmäktiges beslut den 26 februari 2024, § 21, att anta detaljplan för del av fastigheten Tokarp 3:7 (vid E4 – Väg 30), Södra Stigamo, Vaggeryds kommun.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige i Vaggeryds kommun beslutade den 26 februari 2024, § 21, att anta detaljplan för del av fastigheten Tokarp 3:7 (vid E4 – Väg 30), Södra Stigamo, Vaggeryds kommun. Av planhandlingarna framgår det att detaljplanens syfte är att möjliggöra byggnation av lager, logistik och verksamheter i nära anslutning till E4:an och väg 30.

Länsstyrelsen beslutade den 27 mars att överpröva kommunens beslut då beslutet kunde antas innebära att tillkomsten av anläggningen för kommunikation, Byarum-Tenhult, som är av riksintresse för kommunikationer påtagligt försvåras.

Under överprövningsprocessen har dialog skett och kommunen har fått möjlighet att framföra sina synpunkter. Kommunen vidhåller att detaljplanen medför ingen eller mycket marginell påverkan på riksintresset för planerad järnväg både när det gäller tillkomsten och utnyttjandet av järnvägen, eftersom planen och väg 846 inte ligger inom projektets korridor. Detaljplanen har anpassats efter vald korridor genom att kvartersmark som ligger inom korridoren planlagts med prickmark samt egenskapsbestämmelsen z_1 – markreservat för allmännyttig spår- och körtrafik. Vidare framför kommunen att detaljplanens genomförandetid kommer att gå ut samtidigt som järnvägsplanen är planerad att antas. Detta innebär

en möjlighet att ändra eller upphäva del av detaljplan inom z₁-området om en ny vägplan för väg 846 behöver tas fram.

Under överprövningsprocessen har Trafikverket fått möjlighet att framföra sina synpunkter. Trafikverket anser att det är det beslutade anspråket, 2022-09-26, ny sträckning Byarum-Tenhult som ska vara utgångspunkten för bedömningar. Trafikverket anser vidare att det utifrån detaljplanens bestämmelser inte går att utesluta att riksintresset enligt 3 kap 8 § miljöbalken inte tillgodoses. Den nysträckning av järnvägen mellan Byarum och Tenhult som planeras och som utgör riksintresse kommunikationer har en direkt påverkan på väg 846 som planområdet är tänkt att anslutas till. I nuläget finns vetskap om att vägen kommer påverkas och att förändringar kommer att bli aktuella. Det mycket tidiga skedet i järnvägsplanen innebär att inga färdiga beskrivningar finns för hur väg 846 i en framtid kommer att gestaltas.

Motivering till beslutet

Riksintresset för ny järnväg beslutades av Trafikverket den 26 september 2022 och sträcker sig över en stor del av planområdet. Under arbetet med lokaliseringsutredningen för den nya järnvägen har det funnits fyra olika lokaliseringalternativ. Den 25 oktober 2023 tog Trafikverket beslutet att Alternativ Väst ska ligga till grund för den fortsatta planeringen. Alternativ Väst innebär en avsmalning av järnvägskorridoren jämfört med den preliminära korridor som har använts som underlag för avgränsning av riksintresset. Länsstyrelsen anser därför att en precisering av riksintresset har gjorts och bedömningen av påverkan på riksintresset görs utifrån denna precisering. Enligt propositionen 1985/86:3, sidorna 117-118, kan en åtgärd innebära påtaglig skada på ett riksintresse även om den genomförs utanför det område som pekats ut som riksintresse. Det är åtgärdens påverkan på riksintresset och dess värden och egenskaper som ska bedömas.

Planområdet ligger i anslutning till beslutad korridor för ny järnväg, Byarum-Tenhult, som är av riksintresse för kommunikationer. Områden som är av riksintresse för kommunikationer ska skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningen. Av planhandlingarna framgår det att angöring till och från området sker från ny tillfart på väg 846. Väg 846 omfattas inte av riksintresse för kommunikationer men är placerad mellan planområdet och beslutad korridor för ny järnväg. Längre söderut överlappar vägen och korridoren varandra. Enligt

Trafikverket kommer väg 846 att påverkas av järnvägsprojektet och en åtgärdsvalsstudie kommer att tas fram för väg 846. Den antagna detaljplanen medger bygggrätter i nära anslutning till väg 846 samt förutsätter att angöring sker till väg 846. Eftersom tillkomsten av järnvägen förutsätter att väg 846 byggs om måste detta tas i beaktande i bedömningen av påverkan på riksintresset. Planbestämmelsen Z1 – markreservat för allmännyttig spår- och körtrafik tar inte höjd för förändring på väg 846 utan utgår endast från korridorens avgränsning.

Ett riksintresse för en framtida anläggning kan i vissa fall utgöra ett relativt stort område eftersom processen att ta fram planer för och därefter genomföra väg- och järnvägsprojekt är tidskrävande och sträcker sig över många år. Osäkerheten i markanspråket är därför stort i de tidigaste skedena. Ju längre planeringen fortgår desto mer avgränsat kan markanspråket bli. Riksintresset för en ny järnväg för sträckningen Byarum-Tenhult har kommit så pass långt i planeringen att en korridor är beslutad som utgör ett relativt litet markanspråk. Länsstyrelsen gör bedömningen att den precisering som är gjord i järnvägsprojektet talar för att markanspråket väger tungt jämfört med ett järnvägsprojekt som är i ett tidigare planeringsstadium. Även om en korridor är vald så kvarstår många frågor när det kommer till påverkan på närliggande infrastruktur som exempelvis väg 846 som kommer att gå parallellt med järnvägen den aktuella sträckningen. Att planlägga för ny industri i nära anslutning till väg 846, som med stor säkerhet kommer att påverkas av järnvägsprojektet, bedömer Länsstyrelsen utgöra en omständighet som påtagligt försvårar tillkomsten av anläggningen.

Länsstyrelsen anser att planområdets utformning och påverkan på väg 846 kan fördyra och försvåra tillkomsten av anläggningen. Länsstyrelsen gör således bedömningen att detaljplanen innebär att tillkomsten av en anläggning av riksintresse för kommunikationer enligt 3 kap. 8 § andra stycket miljöbalken kommer att påtagligt försvåras.

Länsstyrelsen har tittat på frågan om det är möjligt att upphäva en del av detaljplanen. Om endast en del av planområdet upphävs så kommer det ändå att kvarstå frågor kring hur trafiksituationen kopplat till väg 846 ska lösas och hur lösningarna ska säkerställas. För att väg 846 ska kunna få en ny sträckning utanför planområdet behöver en stor del av planområdet upphävas. Länsstyrelsen anser därför att den återstående delen av detaljplanen inte kommer att bli lämplig. Detaljplanen behöver därför upphävas i sin helhet.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Länsstyrelsen ska enligt 11 kap. 10 § andra stycket PBL överpröva kommunens beslut att anta, ändra eller upphäva en detaljplan om beslutet bl.a. kan antas innebära att ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken inte tillgodoses.

Länsstyrelsen ska enligt 11 kap. 11 § PBL upphäva kommunens beslut att anta, ändra eller upphäva en detaljplan i dess helhet, om beslutet har en sådan innebörd som anges i 10 § andra stycket. Om kommunen medger det, får beslutet upphävas i en viss del.

Enligt 3 kap. 8 § andra stycket miljöbalken ska områden som är av riksintresse för kommunikationer skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna.

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga 1 med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Brittis Benzler med samhällsplanerare Ebba Wisborg som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsråd Johan Löwenadler Davidsson, avdelningschef Emma Willaredt, enhetschef Hanna Ekner, samhällsplanerare Karin von Zweigbergk och länsjurist Ben Heimdal medverkat.

Bilaga

1. Överklagandehänvisning regeringen

Du kan överklaga beslutet hos regeringen

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos regeringen.

Så här överklagar du beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen i Jönköpings län antingen via e-post; jonkoping@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen i Jönköpings län, 551 86 Jönköping.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer ditt överklagande du bifogar ni kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post, jonkoping@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 60 00. Ange diarienummer 2181-2024.